

ESCRIT AHIR

Periodisme valencià

Prensa Valenciana.
Josep Navarro Cabanes. València, 1928.

FERRAN PASTOR
La carpeta conté els originals d'una revista local "desafecta al Règim" dels anys 60 i dos estudis bàsics sobre la premsa valenciana contemporània realitzats pel mestre Francesc Pérez Moragón: "Prensa Valenciana del segle XX" (catàleg de l'exposició feta per Acció Cultural en 1982) i "Publicacions Clandestines Valencianes", la millor recopilació que coneix de la matèria. Un dossier de la revista "Crònica" sobre la història de la Premsa a Ontinyent completa el paquet que el polifacètic Josep Andrés Timor m'ha deixat en préstec. Tot plegat m'ha transportat a un temps en què l'interès per les històries locals em portà a fer unes quantes visites a l'hemeroteca Municipal i a la Biblioteca

Municipal Central, ambdues de València, observatoris privilegiats per conèixer els repertoris de premsa del País.

Destacaré en primer lloc "La Premsa al País Valencià", de Ricard Blasco, el qual és una guia excel·lent per dues raons: en primer lloc, per la ingent catalogació de fons, fruit d'un estudi pels principals arxius del País. I en segon lloc, per l'interessant assaig "Societat i Comunicació al País Valencià. Segles XIII-XVIII". L'embranchida renaixentista (secció compilacions) ens legà també un estudi fonamental: "Periòdicos de Valencia. Apuntes para formar una biblioteca de lo publicado desde 1526 hasta nuestros días, Valencia 1880". Dins d'aquesta secció, però integrat en els corrents de normalització cultural, cal anotar el volum que presentem (que gràcies al facsimil realitzat per Paris-València és accessible al gran públic) com la millor recopilació de premsa en valencià d'aquell temps.

Un nivell més secundari el representen els anuaris de "Las Provincias", almenys fins 1936, els quals tenien un apartat dedicat a les publicacions en actiu del País Valencià. Acabarem amb dos publicacions divulgatives d'interès: "Els primers periòdics valencians", d'Enric Soler i Godes (1960), i la "Historia del periodismo valenciano", de Antonio Laguna. Queda pendent per a una altra ocasió un repàs a la rica bibliografia que els nostres erudits i universitaris han anat publicant des de la Renaixença sobre les publicacions locals.

DES DE LA BIBLIOTECA

Agustín Fernández Paz

Gemma Lluch

El doctor Moldes és un jove metge psiquiatra que arriba a la clínica Ribera Verda contractat i el primer cas que ha d'atendre és el d'una misteriosa malaltia que afecta la jove Laura Novo. Fa temps que és a la clínica i que no s'ha pogut aconseguir cap progrés, però Moldes la mira i, més enllà de la pacient, descobreix una dona jove, prima, vestida amb una samarreta blava i uns pantalons molt amples, amb uns cabells intensament rojos recollits en una cua negligent. En definitiva, una dona bellíssima que seia davant d'una taula entapissada de papiers i escrivia d'una manera compulsiva, febril, com si la vida depenguera d'allò. Però descobrir què hi ha en aquells fulls, que amaguen les paraules repetides, escrites compulsivament, no serà una

Aquest és l'inici de *Aire negre*, publicat enguany per l'editorial Bromera i escrit per Agustín Fernández Paz. Una magnífica novel·la que et captura des del principi amb una barreja de misteri, fenòmens paranormals arrelats a una cultura com la galega, sovint misteriosa i profunda, creadora d'éssers sorprenents.

Afortunadament, l'editorial Bromera ja havia descobert feia temps l'autor gallec i el 1991 publicava "Les flors radioactives" a la col·lecció El Micalet Galàctic. En aquella ocasió també el misteri i els fenòmens estranys provocaven la trama, però ara eren fenòmens provocats per la cultura contemporània, sovint tan aliena i perjudicial per a l'ésser humà.

Cartes d'hivern va aparèixer el 1995 i com a *Aire negre* uns fets estranys, quasi incomprensibles, provoquen una absència. No sé si anomenar-lo màgia, potser és quelcom molt lligat

a la cultura i el paisatge gallec. Fa uns anys vaig visitar aquelles terres, la xerrameca ens va desviar del camí i acabarem perduts en un cotxe buit de benzina, en una nit espessa de boira, tancada i negra; en uns camins rodejats de boscos que espantaven. És aquella sensació de por, de sentir-te enmig d'una natura humida i misteriosa que pot crear qualsevol ésser o fenomen lliure de les regles de la lògica. Just aquella sensació és la que sents quan et trobes immers en aquests llibres.

Amor de quinze anys, Marilyn naix de la necessitat de "seure i escriure relats de vides que, com missatges en una botella, han arribat a mi mitjançant aquelles poques paraules". Els missatges són els anuncis per paraules que apareixen als diaris i que anys abans van provocar el llibre *Contes per paraules* que va merèixer el premi Lazarillo de 1990. *Amor de quinze anys* està format per cinc contes que, com diu l'autor, volen retre un homenatge al cinema i als seus mites. En aquest cas, l'humor, un humor molt gallec, es barreja amb els trets habituals de l'autor. Llegiu si no "Un problema d'ossos", que té com a protagonista un Dràcula traslladat a Galícia i corrobordat per la marxa de la nit, les xiques i la mar, i un metge pare d'una filla adolescent delerosa d'iniciar-se en els costums nocturns.

Ja ho veieu, avui us recomanem lectures per a "persones" a partir dels 12 anys que plantejien una narració lluny de l'habitual: no trobareu protagonistes adolescents, amb problemes de "sexe, droga i rock and roll", etc., perquè els protagonistes, els trames, els ingredients d'humor, misteri i estranyesa s'allunyen d'allò que és habitual i, de vegades, avorrit i repetitiu; per això, us animem a tastar nous plats literaris. Bon profit!

ESCRIT AVUI

Emocions i sentiments a l'aula

Educación sentimental y erótica para adolescentes
Charo Altalbe
Miño i Dávila, Madrid, 2000.
447 pàgines.

MARÍA LOZANO
El treball de Charo Altalbe en l'àmbit de la coeducació permet desenvolupar un coneixement rigorós sobre el desenvolupament personal, sentimental i eròtic dels éssers humans. Altalbe arrellega en aquest llibre les conclusions a què ha arribat al llarg d'anys d'una tasca en favor de la renovació ètica i sentimental de la societat.

Aquestes conclusions no poden observar-se com a propostes tancades, sinó que suggereixen múltiples vies d'accés a un tema sovint simplificat, i sempre important, com el de les relacions humanes i la sexualitat. L'autora suma a l'argumentació teòrica una perspectiva centrada en l'aplicació en camps de treballs específics, cosa que permet visualitzar clarament les vies d'actuació proposades.

La primera part del llibre se centra en la definició de conceptes com el cos, la identitat de sexe i gènere en els adolescents i els problemes derivats d'una sexualitat tradicional construïda per una mirada androcèntrica. També s'expliquen les característiques de la psicointesi, una perspectiva que Altalbe adopta per a proposar tècniques de tractament de conflictes i de transformació de sentiments des d'una visió integral de la persona. Junt amb les nocions de coeducació i currículum ocult, construeix el marc teòric d'un projecte que busca una explicació dels models amorosos de xics i xiques adolescents junt a possibles solucions als seus problemes relacionals.

La segona part presenta la història i les característiques del projecte d'educació sentimental i eròtica, els objectius, els continguts de les activitats didàctiques, la metodologia i una proposta d'ava-

luació. El següent apartat aborda el procés d'experimentació del projecte dissenyat, i finalment es descriuen les accions o exercicis experimentals per a l'alumnat.

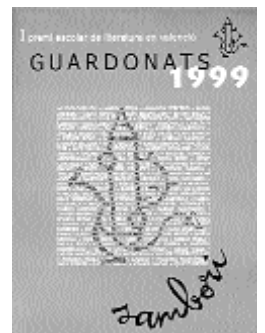
Els exercicis que proposa es classifiquen entorn de distintes temàtiques: idees prèvies sobre l'amor i la sexualitat, la imatge corporal, la sexualitat, el desenvolupament eròtic, els rols sexuals, la defensa i respecte de l'espai propi, l'autoestima i l'expressió dels sentiments. S'ofereix la possibilitat de desenvolupar unes relacions sentimentals i sexuals basades en la comunicació creativa i no agressiva de les emocions.

Quan la representació de la sexualitat en els mitjans de comunicació segueix associada tan sovint a la violència, l'exclusió i la dominació d'un gènere sobre un altre, cal articular estratègies educatives que desactiven aquests estereotips nocius i siguin capaces d'aconseguir una transformació personal i social. El compromís d'Altalbe amb aquesta tasca és el que, en definitiva, dona forma a aquest llibre. Una obra que insisteix a recuperar la veu del propi cos, a escoltar els sentiments, a observar i acceptar les sensacions i els pensaments, per a poder establir una trobada amb l'altre de manera lliure, responsable i creativa.

Educar para la paz y resolución de conflictos
Paco Cascón, coord.
Editorial Cisspraxis, Barcelona, 2000. 227 pàgines.

El volum presenta una selecció de títols lligats al treball teòric-pràctic de l'Educació per la Pau, àrea transversal organitzada en aquest títol de títols en quatre eixos: continguts, metodologia, actitud docent i qüestions organitzatives. Els quatre eixos arrelleguen des del pensament antropològic i ètic sobre l'agressivitat humana fins el disseny d'aplicacions a l'aula o al centre educatiu. En la selecció participen persones provinents tant de les ciències socials com de l'acció educativa, coordinades per Paco Cascón, membre destacat de l'Associació Pro Drets Humans. A la relació interessant de produccions editorials s'afegeix una informació exhaustiva de publicacions periòdiques en paper i electròniques. J. P. CIMARRÒ

Guardonats 1999. I Premi de Literatura Sambori
AA.VV.
Obra Social Caixa de Carlet, València, 2000. 240 pàgines.

Per iniciativa de distintes entitats cíviques, el Premi Sambori es va instituir per a promoure i difondre l'ús literari del valencià i per a incentivar la creativitat artística i imaginativa entre els xiquets i xiquetes valencians. L'èxit de la resposta a aquesta primera convocatòria va ser indiscutible, amb vora 8.000 alumnes i 200 escoles, més de 5.000 treballs i quasi 500 docents que van donar suport al certamen, xifres més que eloqüents de la magnitud del projecte Sambori. Amb el suport de la Caixa de Carlet, ixen a la llum tots els treballs guardonats. Una obra que dona fe de la vitalitat de la llengua i la creació literària a l'escola. Comandes: Obra Social de la Caixa d'Estalvis de Carlet, 46240 Carlet, Tel. 962554120. R.M.